

HUR FUNGERAR SJÄLVTORKANDE AVJÄMNINGSMASSA?

Ungefär 45 procent av all golvväpning som läggs i Sverige är så kallad själv-torkande avjäpningsmassa. Vi har uppmärksammat att många ändå är osäkra på hur produkten egentligen fungerar. Därför gör vi här ett försök att reda ut begreppen.

All typ av golvväpning syftar till att skapa plana, jämna ytor för att ge bra förutsättningar för det golvmaterial som ska läggas. Golvavjäpnung har lågalkaliska egenskaper och ger en god vidhäftningsförmåga för lim. Limning direkt på betong innebär en avsevärt mer aggressiv miljö med ökad risk för nedbrytning av lim och mattor, vilket kan ge oönskade emissioner.

Golvavjäpnung delas normalt in i två kategorier utifrån dess uttorkningsegenskaper:

- Normaltorkande golvväpning
 - Själv-torkande golvväpning
- Tjockleken på golvväpnings-skiktet har stor betydelse för uttorkningstiden, oavsett typ av golvväpning.

Torkar med hjälp av luften

Normaltorkande golvväpning är till stor del beroende av ett utbyte med omgivande klimat för uttorkning. Före beläggning behöver normaltorkande golvväpning torka till den relativa fukthalt som det aktuella ytskiktet kräver. Om

osäkerhet råder, bör relativ fuktighet i både golvväpning och bjälklag kontrolleras av RBK- auktoriserad kontrollant före beläggning. Fuktmätning i avjäpningsmassa utförs enligt *Golvbranschens* branschstandard för bestämning av relativ fuktighet, RF, i golvväpning (se golvbranschen.se).

Har inre kemisk torkning

Själv-torkande golvväpning är avsedd för tidig ytbeläggning. Den själv-torkande golvväpnungen har en så hög bindemedelshalt att en kemisk, inre torkning pågår även efter att ytskiktet applicerats.

Att den själv-torkande golvväpnungen är lågalkalisk gör att den kan beläggas innan den torkat, utan att lim eller matta påverkas. Viktigt att notera är dock att ytskikten ska vara lämpliga för ändamålet. Att egenskaperna möjliggör tidig golvläggning gäller normalt inte för till exempel trägolv, eftersom trä tar upp fukt från omgivningen och sväller vid hög RF.

För att nå hållfasthet och göra ytan mottaglig för vidhäftning till

ytskiktet behövs initialt en viss uttorkning, vanligen någon eller några dagar beroende på skikt-tjocklek. Tjockare skikt och ytor med tung belastning kräver längre tid innan ytskiktet appliceras och ytan belastas.

Fuktbindningen sker successivt

Det är kombinationen av egenskaperna själv-torkande och lågalkalisk som gör att golvväpnungen kan beläggas tidigt. Att avjäpningsmassan är själv-torkande innebär inte att produkten nått 85 procent RF då ytskiktet appliceras, utan att materialet successivt kommer att binda fukten kemiskt.

Fuktmätning i själv-torkande produkter anses inte relevant för att utvärdera när en tidig ytbeläggning kan ske, eftersom en fortsatt inre torkning sker efter ytbeläggningen. Om man däremot låter själv-torkande produkter torka under längre tid, kan de användas precis som normaltorkande produkter och en fuktmätning kan

göras inför ytbeläggning. Då kan även Golvbranschens branschstandard för bestämning av RF i golvväpning användas.

Ställer också krav på underlaget

För att golvväpnungen, med sina lågalkaliska och själv-torkande egenskaper, ska fungera fullt ut ställs vissa krav på underlaget. Innan den själv-torkande avjäpnungen används ska underlaget där den ska appliceras, ha nått den RF som ytskiktet kräver.

Golvbranschen rekommenderar att bjälklagets RF kontrolleras av en RBK- auktoriserad kontrollant innan golvväpnungen appliceras, så att det säkerställs att fuktnivån i betongen inte överstiger aktuellt RF-krav för ytskiktet. Det innebär exempelvis att om ytskiktet kräver en RF på max 85 procent, så måste det säkerställas att betongens RF inte överstiger 85 procent innan den själv-torkande golvväpnungen appliceras.

Jenny Adnerfall